„ЗАСТАВА“ излази редовно: Средом, петком, недељом, на целом табаку, уториком на по табака.

ЦЕНА ЈЕ ОВА
за Аустро-Угарску:
на целу годину . . . . . 14 ф. — н.
на по године . . . . . 7 ф. — н.
на четврт године . . . . . 8 ф. 50 н.
на 1 месец . . . . . 1 ф. 20 н.
За Србију (у сребру).
на годину 35 дин. на пола године 17½ дин.
на четврт године 9 динара.

ЗАСТАВА.

ОГЛАСИ рачунају се по 6 новч. од сваке врсте оваких ситних слов а за жиг плаћа се по 30 новч. сваки пут.

ДОПИСИ шаљу се уредништву, а предплата и огласи администрацији „ЗАСТАВЕ“ у Нови Сад у дунавској улици.
РУКОПИСИ не враћају се натраг.

Поједини бројеви стају 10 новч.

БРОЈ 125. У Новоме Саду у уторак 18. (30.) августа 1881. ГОДИНА XVI.

ТЕЛЕГРАМИ „ЗАСТАВИ.“

Дубица, 16. августа. Духовска бесједа преосвећеног нашег владике Теофана примљена је са највећим одушевљењем широм свега милог Српства, па и у овом крају, изјављујући своје гнушање над гадним покушајем, којим се нишани на свето наше православље, па тим и на мило Српство. Изјављујемо милом владици данас са велико-госпојинског српског збора у Банији наше синовље поштовање и најискренију оданост, кличући из дна душе: Живио, дични владико, бранитељу православне цркве, вере и миле српске народности!

Кукурузари, 15. августа 1881.

Антоније Срнић, посједник из Костајнице, поп Стево Котур црквенобочки, Лука Мандић, парох мемински, Анка Мадићева, Анка Драгишићка, Никола Драгишић, Никола Живковић, Алекса Муждека, парох, поп Светозар Врачаревић, Стево Рожинић, парох, Миле Панковић, начеоник, Медаковић, парох, Јован Зец парох, Никола Зец, парох, Ана Зец, Никола Славнић Петрињски, Мијо Бојевић, поп Стево Скара, Глишо Спановић, учитељ, Симо Мандић, техничар, Катица Зец, Марија Шушњар, Стево Шушњар, Перо Лавић, Никола Панковић, Милован Ивичић, Петар Рајчевић, Ката Лавићка, Миле Предановић, Драгиња Опачић, Милорад Опачић, Михајило Опачић, парох Дубице и Брда.

Кореница, 15. августа (преко Завља). Дијелимо једнаке мисли с дичним бранитељем наше православне вјере и народности српске, преосвећеним владиком Теофаном, и кличе му Корјеница и околна мјеста, изјављујући своје не ограничено повјерење и поуздање: Живио, живио! — одбијајући најжешћим презрењем непријатељске нападаје на његову ваљану личност.

Коста Жакула, начеоник, Милан Чудић, Радуловић, саборски посланик, Пајо Тишма, Спиро Будисављевић, Илија Вукадиновић, потпредсједник, Симо Прица, намјесник, Кукић, парох, Вукмировић, парох, Станковић, парох, Раде Маринковић, парох, Василије Кнежевић, окружни прото.

Перјашица, 16. августа (преко Генералског стола). Јуче на збору у Пољу скупљени народ из Перјашице, Пољоја, Вељуна, Примишља, Тржића и Дуброва закључио поузданицу високопреосвећеном епископу Теофану за духовску бесједу, с гнушањем одбијајући нападаје на њ управљене кличући: Живио на многа љета, владико!

Костајница, 17. августа.

Високопреосвећеном владици Теофану

Плашки.

Ваша бесједа поражује муклог непријатеља вјере православне и народне цркве српске до мотике. Одушевљење код нас амо највеће, те кличемо: Слава народном владици Теофану, који обори сплетке ђаволе ама баш јуначки.

Црквена скупштина у Меминској, 16. (28.) августа 1881. — Лука Мандић, парох, предсједник; Јоца Груборовић, одборник.

НОВИ САД, 17. августа.

Свет, који прати светске догађаје, упире још једнако погледе своје на **Француску**, где је пре недељу дана обављен један од најважнијих чинова грађанске слободе и сувреености народне, где су обављени парламентарни избори. Гамбета није дао да униште његов избор у другом срезу белвиљском, није допустио, да дотле дође, него је задржао мандат првог среза, где је противу прирођеног Пољака Лакроаја велику већину добио. Како је Гамбета то изјавио, одмах је званично проглашено, да се избор уништава, по што је он 54 гласа испод апсолутне већине добио. Па опет се за то јавно мишљење пита, хоће ли се Гамбета приволети, да прими владу у своје руке или не ће. Значајно је, што то питање није још ни у колико решено, а већ се јавља, како Гамбета иште, да се министарство спољашњих послова попуни новим снагама, и то двема његовом најприснијим пријатељима, који негда беху сурадници његовог листа, „Репибл. Франсеса“. То су Шалмел-Лакур, који би постао министром, и Сулер, пореклом Немац, који би постао државним тајником у министарству спољашњих послова. Да се може узети, да би у том случају сам Гамбета управљао спољашњом политиком, то се само собом каже.

У Бугарској се опажа покрет, који је канда правце на кнеза Александра наперен, јер по средачким дипломатским вестима, што у Лондон стигоше, јављају, да су зарад личне сигурности кнежеве предузете особите мере. Толико је извесно, да велики експеримент, што га је кнез обуставом устава покушао, до данас још није испао за руком. Нема прилике, где је народ показао особито задовољство, и сад се види, да расположај, што је владао у тако званој народној скупштини у Свиштову, да то није био израз воље у већине народа бугарског. Не ће човек погрешити, ако узме, да су и „упливи“ са стране много криви, што Бугарска на свом дому никако до мира да дође. Многа велесила хтеде да си осигура „уплив“, који би јој токорече природно давао њен топографски, сродннчки, племенски, трговачки и каки ти ту нема положаја и веза, те од јадне земље начинише врзино коло својих плетака. Да богме, да су прилике, што у след тога насташе, морале изазвати и бугарску емиграцију, да и она покаже свој прави уплив. Уз то ни у Источној Румелији не стоје ствари најбоље. Отуда читав хаос, тако да се од онуд могу врло озбиљне ствари ишчекивати.

У Угарској већ одавна извесни парламентарни кругови намеравају да се продужи законодавна перијода. Тако је и у последњем заседању минуле саборске перијоде ишао од посланика до посланика на писмено предлог, којим се искало, да саборска перијода траје дуже од три године дана. Као што „Ђет.“ јавља, сабору ће земаљском још у првом заседању његовом бити поднет законски предлог, којим би се узаконило, да саборска перијода траје пет година. Мисле, да ће владина странка пристати на то, па ни умерена опозиција да не ће имати ништа против тога, јер је прошлог сабора нпр. члан исте, гр. Алб. Апоњи, потписао своје име на лист, где се искало, да се саборска перијода продужи. Што се те ствари тиче, разлика између обе странке у томе је, што умерена опозиција мисли, да с тим законом треба у једно да се реши и ствар заступничког инкомпатибилитета, тј. каки се јавни положаји не могу сложити са чашћу народног заступника, шта народни заступник не може друго у исто време бити. Она жели, да се та ствар реши, као што су је неке жупаније збиља примењивале, док су сабори још сталешки били, на име да се независност заступника од владе што већма сачува.

Са збора черевићког.

Као што је било заказано, тако се и збило. 16. (28.) августа о. г. састао се у Черевићу збор бирача илочког среза. Требао је на збору да даје бивши заступник тога среза рачун о своме трогодишњем деловању у Загребу, требало је да се установи програм, по коме ће у будуће заступник у Загребу овај срез заступати, требао је на послетку да се истакне кандидат за идући сабор. Све су то велеважне ствари биле, које дубоко засецају у политични живот нашег народа у оном срезу а од политичне свести или несвести, бога ми, зависи данас много биће и опстанак једног народа: важне се ствари дакле имале да расправљају на томе збору а бирачи, а свет на збор не дошао. Није се било ни педесет бирача искупило. Услед те околности сме се с правом закључити да бирачи, да народ тога среза није задовољан са досадањим заступством својим, заступник даје извештај о своме раду — што се врло ретко код сремских заступника догађа — а бирач не долази да га чује, то је знак неинтересовања, осуђивања од стране народа. Са новим правцем, новом струјом, новим програмом народ није још упознат, из очију му се видило да му годи, кад се само спомене српска странка, а како би је пригрлио притиснути Србин из Троједнице, кад би се скроз упознао са поштеним тежњама њезиним, кад би увидио, да начела те странке могу усвојити и исповедати и заступати само људи, којима није стало до високих столица, масних званија и богатих плаћа, већ само до добра и напретка онога народа, из кога је сваки Србин — коме је то име још светиња — поникао, коме толико много дугујемо, кад би увидио, да само прави пријатељи свога народа могу бити чланови те странке. Што се народ није јуче у Черевићу могао боље упознати са начелима српске самосталне странке има једино захвалити терористичном председнику черевићког збора, Стјепану Симоновићу. Али да пређемо самоме збору. Др. Суботић је прочитао свој извештај са малим прекидањем од стране малобројне публике, — говорио је шта је радио и шта је хтео да ради, а кад дође до „успјеха“ а он ил пређе на други предмет, те на тај начин остане с одговором дужан или просто рече да није „успјео“. Смелост је била дотакњивати се оног кобног школског закона, који нам покомунали скоро све школе наше и натовари неким крајевима да два терета тегле, кад нам је свима јасно као дан, да је тај закон донет баш због ил' незнања, ил' нехајства, ил' баш по вољи ондашњих заступника српских, међу којима беше и др. Суботић. Да су српски посланици полак од оног радили, што је чинио римокатолички клир у Загребу, неби нас тиштао данас тај злогласни закон, не би било трвења по нашим општинама, лепо би се наш општински живот у школи и цркви својој развијао. Само да су једну реч рекли, за тили час нашле би се и наше и римокатоличке владике и осујетило би се донашање тог закона, који је гори него и сам угарски. Фалио се смело бирачима у брк, да је ћирилица по судовима равноправна са латиницом услед његовог заузимања, а овамо и деца код телаца данас знају, да у сремским уредима прогањају ћирилово писмо. Говорио је и о томе, како ће се порадити на томе, да се утеривање порезе скине са општина и пренесе на државу. (Докле је то говорио, морала му је заступничка савест шаптати: та ти си извукао Тису приликом донашања закона о потрошарини.) Дотакнуо се нешто неразговетно и наше уздрмане автономије и новог закона изборног. Навео је за успех и то, што Срби постају вишим чиновницима тамо у Загребу, и како још нека места треба тамо да се Србима попуне. Споменуо је бирачима илочког среза како је он за Осек радио, да се тамо ратарница подигне и наравно није ништа израдио. И говорио је још о некојим стварима као о верификацији посланика и др., те из свега изађе да се нерад, или по народ сасвим некористан рад неда ни др. Суботићем одбранити. Једино је, што смо том приликом профитирали, то, да смо дознали за некоје тачке оне тајне черевићке конференције од некада, где се наглашава либералност, ширење автономије земаљске и умањивање пореза. По свршеном извештају узе реч председник збора С. Симоновић да препоручи збору, да узме извештај на знање и поче да развија неки програм изјављујући се да је за владину странку. Али и заступник у своме извештају и председник говорили су непрестано о народној странци а чували су се, да не изреку, да је то владина странка, нехтедоше дете правим именом да назову из њима добро познатих разлога. У неку руку је махијавелистички поступао Симоновић кад оно поче, да доказује само с неком изнимком идентитет румског програма и онога, што он хоће, а кад се од бирача заиска, да се у целости програм румске конференције прочита, од њега постаде прави терориста, каквих се само међу страшним Јакобинцима некад наћи могло. Сад се викало и дерало на збору а није се говорило. Тој раздражености и узрујаности збора много је допринело и то, што је на збор дошло и неколицина одличних гостију из румског и иришког среза, па кад ови хтедоше да неку у обрану нападнутог румског програма реку и речи у председника заискаше а овај им је не даде, на што се толика граја у збору дигла, да се дуго није могло разабрати ни шта се говори, ни ко говори. Поједини бирачи искали су од председника да збор реши имају ли гости речи, јер то беху браћа браћи дошла, то је једна крв, једна невоља их гони да проговоре и једне жеље њима деле, ал све би заман: јогунасти председник недаде, да се о томе решава и тако се непрестано викало, једни — њих ваљада петорица — су викали узима се извештај на знање, други опет не узима се, неки опет вичу гласајмо, други опет нема гласања. Толико се могло разабрати из оне вике и дреке. Свештенику Максимовићу пада та част у део, да је више пута устајао, да спасе српско гостопримство ал ни он не мога ништа кад ни сам „пресветли“ не даваше речи једном др. Димитријевићу, пароху Моловићу и пароху Авакуму Стајићу. Скамије се испразнише, збор се разилази ал вика не престаје. Кад је последњи човек из црквене порте — где се збор и држао — изишао, ваљада је онда тек вика и граја легла.

Резултата дакле никаква. Да није председник терорисао, да се је мирно разговарало ваљда би се дошло до каква таква закључка. Лепо је у више пута започињао г. Стеван Мирковић из Каменице и мушки устајао, да каже шта бирачи мисле, ал је председник најпре га дому поватао шта хоће каменчани и увардао да су они мање више за румски програм па вели нећеш, изазвећу грају, нећу дати говорити па ћу постићи циљ, коју сам са Суботићем истакао. Али се љуто преварао у томе, јер и кад Суботић дође и замоли збор, да га не држи на мукама, већ да једном изрече одобрава ли његов рад или не, вика је непрестано трајала. И овом приликом стекосмо жалосно уверење да већи део наше интелигенције у Срему није на свом месту и жао нам беше оног народа, који је још здрав и поштен, да не нађе правих својих пријатеља, правих својих заступника. Али добра ствар хоће времена, у румском програму је виталитета — животне снаге — њега ће народ познати па и усвојити и онда ће се опростити синова, којима је све преče од добра народног. Дуго ћутање и трпљење правих бранитеља народних доста јо допринело, да су се наши сремски делегирци до зла бога осилили, али јаче село од сватова; свест народна победиће, победити мора јер се овим програмом само изражавају истините и праведне жеље, које се хоће само законитим путем да остваре, зато ваља да народ још сад на биралишту добро отвори очи и поради да оне људе у Загреб пошаље, који ће у истини и хтети и смети и умети заступати у правом смислу речи свој народ а да се окрене од оних, који досадањим својим радом тога не показаше, падне л се у коме срезу с овим програмом част је народна спасена, светлим челом моћи ће се о народној свести говорити а у будуће успех за јамачно неће изостати. △

Записник
српске омладинске скупштине,
Други састанак.

7. авг. траје од 9—6 сати без прекида.

(Наставак.)

Председник ставља питање, да ли скупштина усваја поднесени нацрт устава за основу специјалне дебате. Скупштина усваја.

На реду је посебна расправа о нацрту устава.

Референт чита први одељак, који гласи овако:

I. Име. §. 1. Срби у опсегу земаља св. Стеванове круне оснивају друштво под именом „Уједињена омладина српска у Угарској.“

Н. Брашован предлаже, да после речи Срби дође додатак „и Српкиње“ веће јасноће ради. Прима се, те по томе ће у уставу гласити:

I. Име. §. 1. Срби и Српкиње у опсегу земаља св. Стеванове круне оснивају друштво под именом „Уједињена омладина српска у Угарској.“

Известилац чита одељак други који гласи овако:

II. Циљ. §. 2. Циљ је „уједињене омладине српске“, да унапређује просветне и материјалне интересе свога народа, а то жели постићи:

а) јавним удруживањем;

б) држањем јавних предавања из ма које научне гране;

в) издавањем по народ корисних књига и часописа; и

г) приређивањем беседа и села.

Политичко делање не спада у делокруг „уједињене омладине српске.“

П. Бота говорећи о цељи друштвеној почиње да изваља детаљан програм будућег рада, вели: да ћемо у претрес узимати једино оне прилике, на које ми Срби у овој земљи можемо аутономно утицати. Скупштине омладинске ваља да спремају терен за народни сабор, на њима треба јавно мишљење израза да нађе, о коме ће после посланици на сабору морати рачуна да воде. Испадне ли нам, вели, на тај начин за руком да стечемо утицаја на решавање наших просветних питања, моћи ћемо са успехом скупштина задовољни бити. Разложивши у кратко начин радње и ван скупштине прелази на поједине установе. Говорећи о цркви вели, да је религија ствар савести и пребацује сабору, што није с тога становишта полазио при уређивању наших црквено-школских прилика. Цркви је главна пажња поклањана, а школа је запуштана. Прелазећи на школе, вели, ако хоћемо да нам испуне свој задатак, ваља да се постарамо за мере, како да се до школског времена подмладак ваљано одгаји. Тражи да се дадиљишта дове у органску свезу са школом и педаго за уређење дадиљишта о општем трошку.

Потпредседник, као заменик председников опомиње говорника, да се не удаљује од предмета.

Говорник признаје, да његов говор не спада у специјалну дебату, али чини то из практичног разлога, пошто није било генералне дебате, а омладина ваља да изнесе свој програм.

В. Гренчарски је против опширног разлагања и вели да се овом приликом због краткоће времена имамо само изјаснити, да ли усвајамо поједине тачке или не.

Бота уважава разлог о краткоћи времена и одустаје од речи.

Д. Кнежевић предлаже да у §. 2. после речи „свога народа“ дође додатак „и уметност,“

После кратке дебате прима се.

Акимовић предлаже, да се 4. алинеја истога §. попуни са речју „јавних.“

В. Гренчарски је против тога, пошто су села и беседе и тако јавне.

Председник ставља предлог на гласање и већином гласова буде усвојен Акимовићев предлог.

Мита Поповић предлже, да се одреди колико ће се беседа и села годишње држати.

Н. Брашован је против тога, пошто ће то зависити од месних прилика, а устав ваља само да нам послужи као гарантија, да их можемо приређивати.

Н. Брашован предлаже, да изостане додатак §. где се говори о политичном делању.

Овај је предлог после кратке дебате одбачен и по томе цео други одељак гласи:

II. Циљ. §. Циљ је „уједињене омладине српске“ да унапређује просветне и материјалне интересе свога народа и уметност, а то жели постићи:

а) јавним удруживањем;

б) држањем јавних предавања из ма које научне гране.

в) издавањем и растуривањем по народ корисних књига и часописа; и

г) приређивањем јавних беседа и села.

Политичко делање не спада у делокруг „уједињене омладине српске“.

Известилац чита одељак III. о члановима.

§. 3. Чланова има редовних и потпомажућих.

Прима се као што је.

§. 4. Редовним чланом „уједињене омладине српске у Угарској“ може бити сваки Србин и Српкиња у опсегу земаља св. Стеванове круне.

М. Николић предлаже, да се одреди од колико година мора бити члан при ступању у дружину и предлаже за женске 18 а за мушке 20 година.

Д. Кнежевић предлаже 16 година за оба пола.

После подуже дебате подноси председник оба предлога на гласање. Скупштина усваја предлог Д. Кнежевића те §. 4. по томе гласи:

§. 4. Редовним чланом „уједињене омладине српске у Угарској“, може бити сваки Србин и Српкиња у опсегу земаља св. Стеванове круне, који су навршили 16-ту годину.

§. 5. При ступању у дружину дужан је сваки редовни члан уплатити 50 н. а. вр. као уписнину; а после уплаћује сваког тромесеца по 50 новчића.

Прима се у целини.

§. 6. Уплаћивање врши члан или непосредно средишном одбору, ако у његовом месту нема месне омладинске дружине, или преко пуномоћника дотичне дружине.

Прима се без примедбе.

§. 7. Сваки редовни члан има право активног и пасивног избора и гласања, учествовање при дебатовању као и право интерпелације и предлагања. Само онај члан губи то право, који није за по године своју чланарину платио.

Усваја се без примедбе.

§. 8. Потпомажућим чланом може бити сваки пријатељ друштва без разлике пола.

М. Поповић предлаже, да се код речи „пола“ дометне још „и народности“.

М. Рајковић је против тога, пошто би се тиме дошло у опреку са §. 1., по коме потпомажући чланови морају Срби бити.

П. Бота напомиње, да апсолутним искључењем Несрба не будемо интолерантни.

У том смислу говоре још: Гренчарски, Н. Марковић и Павловић.

Акимовић и Д. Кнежевић потпомажу М. Рајковића.

Председник ставља предлог М. Поповића на гласање, који већином гласова и буде примљен, те по томе §. 8. гласи: Потпомажућим чланом може бити сваки пријатељ друштва без разлике пола и народности.

§. 9. Потпомажући чланови обвезују се, да ће друштво потпомагати новчаним прилозима и то у износу најмање 2 фор. а. вр. годишње.

§. 10. Потпомажући чланови имају само глас саветовања.

М. Николић је против тога, да потпомажући чланови имају икаква гласа у скупштини. Жели, да тај §. отпадне.

Прима се једногласно.

§. 10. (§. 11.) Књиге издане о друштвеном трошку добијају редовни и потпомажући чланови у половину цене.

Усваја се, као што стоји.

Референт чита одељак IV. Друштвена управа.

§. 11. (§. 12.) Руковање омладинске заједнице, као и извршивање друштвених закључака, донесеним на главној скупштини спада у делокруг средишног одбора, који се састоји из 9 чланова и има своје стално место где скупштина одлучи.

Прима се без измене.

§. 12. (§. 13) Средишни одбор бира главна скупштина на годину дана, т. ј. до друге главне скупштине — овај сам из своје средине бира себи часнике.

Прима се без примедбе.

(Свршиће се.)

ДОПИСИ.

Глина, 10. (22.) августа. — Баш један дан раније, него што ће овуда проћи бан Пејачевић, дакле 8. (20.) о. м, отвори се на глинском српском гробљу рака, да данас прими многогодишњега слугу светога олтара и браниоца српског имена: Марка Славнића, проту и пароха глинског, човека веома заслужна и добро позната са одличног карактера и поштења свога. Доживео је дубоку старост. Угледао је свет у Црном врелу. Учио је у Карловцу гимназију од 1817 — 1823., а после богословију у Плашком; увек је био одличан ђак. Кад је 1828. у пролеће дошао у Карловац Мушицки за владику, постављен је Славнић за професора богословије у Карловцу.

Претпостављене власти његове стављале су га за узор ваљана свештеника, и стекао је опште поштовање од свог драгог народа српског одакле је заслужио ону почаст, коју му указа на спроводу његову. —

Прота Р. Кукић уз 15 свештеника чинодејствовао је на опелу. Учешће је било велико; силни свет слегао се у цркви, из Глине понајвише, а много и из околице. И Карловац је био заступљен у лицима одличних српских трговаца, и проф. карловачке препарандије, М. Грбића. — Као мелем за ражалошћену породицу умрлога стигле су телегр. путем речи преосв. г. владике Теофана, којима тој породици исказује учешће у великој туги. *β.*—

Под 14. (26.) о. м. јавља „Обзор“ као што следи:

„Председник стола седморице, Л. Радивојевић именован је председником инвестицијонога фонда, а предстојник одела за унутарње послове, барон Јован Живковић, заменником кр. повереника за спојење крајине. Ова два именовања изазвала су, како нам се поуздано јавља, потребу, да се именују заменици обим реченим достојанственицима и редовном њиховом делокругу. Неки наиме држе, да је председништво врховнога судишта неспојиво с председништвом фонда, који ће вероватно, као еминентно имовинска особа, било заплетен у парнице. С друге стране задаћа председника инвестицијонога фонда, толико је замашна, да захтева читавога човека. Ради тога, и да се г. дру Радивојевићу пружи прилика проучити нови његов делокруг, нарочито прибавити си нужно финанцијално знање и познавање жељезничких питања, по једној ће версији др. Радивојевић добити си допуст на годину дана, те ће за то време управљати врховним судиштем септемвир Величковић, о којем држе, да је најспособнији за то место, било обзиром на јуристичко његово знање, било обзиром на интегритет судачкога његовог карактера. По другој версији, неће др. Радивојевић на допуст, већ ће га г. Величковић замењивати само у случају, у којем би био запречен уредовати ради својства председника реченога фонда. — Именовање Живковићево пак заменником повереника за крајину, обтеретиће тако предстојника за унутарње послове, да му се мора именовати заменик. Јављају нам поуздано, да се је пенсионирани велики жупан Светозар Кушевић већ приволио, да буде додељен влади у том својству. Овом пригодом говори се, да ће се решити и друга нека особна питања. Тако н. п., да ће председник банскога стола Клобучарић ступити у стање мира, а на његово место да ће доћи бивши септемвир: др. Суботић.

И промена у предстојништву одела за наставу, коју је вазда добро обавештена „Drau“ већ сигнализирала, обавиће се што пре. Као предстојника културе и наставе означују вараждинског великог жупана Утјешеновића. Овом пригодом да ће се код одјела за наставу креирати место саветника за православне школе, и да ће таковим постати бивши нар. заступник Стево Поповић.

Коначно регистрирамо глас, да је уздрман положај дра Деренчина, и да ће на његово место доћи септемвир Станковић, а место надодветника, да ће запасти шурјака дра Радивојевића, већника Руварца, о којем веле да је изврстан правник. Изучио је правословне науке у Бечу и Прагу, и већ као studiosus juris показао способности, које су свратиле на њега позорност виших кругова. Неки пусирају већника банскога стола Бранка Јовановића, јер од његове познате речитости очекују бољи успех. Именовањем Руварчевим следиће промена и у загребачком државном одветништву, те се говори, да ће таковим постати млади др. Величковић. Ми дакако пејамчимо за све ове вести, но с обзиром на данашње констелације, нечине нам се неверојатне.“ (Ми држимо, да је ово „поговарање“ маневар, тактика било с владине стране, да на српске изборе утиче, било хрватске опозиције да тим утиче на изборе Хрвата. Нама не би криво било, кад би владинци Срби постали чиновницима, народ српски видио би, на чему је с тима; али све да и сви постану што, не би ми сматрали за задовољење Српства, него поједини Србља. Српство треба више што. — У.)

Нови Сад, 17. августа. Ми телеграме о поздравима г. владике Живковића саопштавамо по публицистичној дужности, јер су израз Срба свештеника и световњака из горњо-карловачке дијецезе, који су у првоме реду поборника за српску народност и православље. Примећавамо, да ти телеграфски поздрави изилазе после давније обнародоване владичине „дуовне беседе.“ Можда је допис у 178-ом броју „Обзора“ томе повода дао, који је још давније дао нападати и народну црквену автономију у опште, и поједине поборнике те автономије.

Ми изјаве те сматрамо као знак, и доказ српске народне и православне свести у бившој горњој крајини, и садањој горњо-карловачкој дијецези, и као таке високо ценимо и уважавамо. При том помишљамо и на поздраве, што ји је сав народ слао — будимском владици.

— Добили смо из Вршца извештај и о другој седници омладинске скупштине, но како је за овај полулист опширан, то смо га оставили за идући број.

— Данас рано у јутру преминуо је у Каменици врстан родољуб, Ђока Матић, брат добро познатог државника српског Димитрија Матића. Покојник није пропуштао ни једне прилике, да делом не покаже, колико му је стало до напретка и бољитка свог народа, те с тога је делотворно потпомагао свако подузеће, које се томе клонило. Његова дарежљива рука пронела му је име и у даљније српске крајеве; Србин путник никад није прошао мимо и кроз Каменицу, а да није био почашћен у дому матићеву и снабдевен путним средством. Својој општини, у којој је више пута почасну дужност општинских часника вршио, учинио је доста добра. С тога буди му овде речено: Лака му била земља! Вечна му памет!

НОВИЈЕ.

— Кнежевским указом наређено је, да се крајем септембра пешадија и коњица I. класе српске народне војске сазове за седмонедељно вежбање.

— Био се пронео глас, да је српски посланик на бечком двору, Филип Христић, због нарушеног здравља дао оставку, но „Пол. Кор.“ опровргавала је то. Сад јављају „П. Л.“ 15. о. м. из Београда, да је Христић збиља још децембра месеца прошле године поднео оставку, али му није уважена била, јер се не могаше заменик му наћи. Сада пак он на ново ургише решење. Веле, да је „очевидно“, да српског посланика из Цариграда не могу у Београд преместити. Кад се кнез Милан и министар спољашњих послова, Мијатовић, дома врате, онда ће се ствар коначно решити.

— Укинута је пошта петроградског градског капетана, а послови истога раздељени су које врховном начеништву полиције, које гувернеру.

— „П. Л.“ брзојављају из Париза, како се онде поговара, да ће Фресине у новом француском кабинету постати министром спољашњих послова. (?! У.)

— Инглески парламепат одгођен је 15. о. м. престоном беседом.

— Због жлезданог отока председнику Северо-америчких сједињених држава, Гарфилду, тако је на ново позлило, да се лечници боје катастрофе. Билетен лечнички од 15. о. м. јавља, да је збуњен и да му снага све већма опада; само ако председник узмогне гутати и течну храну бар привидно сваривати, може бити наде, да ће ствар на боље поћи.

— „Тајмс“ јавља, да је северо-амерички кабинет одлучио, да даде оставку, ако председник Гарфилд умре.

Јавна захвалност.

Да је г. Ђорђе пл. Бота синови звонолија из Вршца стара звона Дојно Ковиљске српске православне цркве у важини од 976 фунти додавши $236\frac{1}{2}$ фунти новога материјала што чини свега $1212\frac{1}{2}$ фунти у Вршцу прелијо и са новом круном по новој системи снабдео тако, да му општина као вештаку због пријатности гласа новоливени звона према његове важине, — овим се јавно признаје и млади звонолија син Ђорђе пл. Бота као вештак свога рада свакој општини топло и својски препоручује.

Из црквено-одборске седнице у Дојњем Ковиљу 2. маја 1881.

Лазар Ковачевић, парох. **Лазар Мојсилов**, председник.

ЈАВНА ЗАХВАЛА.

Пречасном господину Рафаилу Кукићу, проти и пароху петрињском и осталом свештенству, које је приликом погреба нашег премилог и никад незаборављеног родитеља Марка Славнића, проте и пароха глинског, чинодејствовало; присутном свештенству римокатоличке вере, домобранском часничком збору; ватрогасном друштву глинском и свима, који му смртне остатке до хладног гроба испратише, или нам буди којим начином учешће у нашој тузи изразише: изјављујемо овим своју најсмернију благодарност.

У Глини, 11. (23.) августа 1881.

Уцвељена деца.

Курс бечке берзе 17. (29.) авг.

5% металика	76 50
5% народног заима	77 50
Аустријска златна рента	93.—
Угарска златна рента	117.65
Сребро	—.—
Ц. кр. дукати	5.17
Наполеондори	9.26
Немачке марке	57.45

ПОЗИВ
на састанке књижевног одељења
„МАТИЦЕ СРПСКЕ“

Позивају се сви чланови књижевног одељења „Матице српске“ да изволе доћи на састанке књижевног одељења, који ће се држати 28. августа (9. септембра) о. г. и одмах првог дана после главне скупштине, свагда у 3 сахата по подне.

Из седнице књижевнога одбора „Матице српске“ у Н. Саду 7. (19.) августа 1881.

Подпредседник књижевнога одељења „Матице српске:“

А. Хаџић секретар. **М. Димитријевић**

ИСПРАВАК.

У последњем броју овога листа од 16. (28) августа, у Милетићевом телеграму омладинској скупштини, учињена је једна штампарска погрешка, те стоји: са остаријом браћом, а треба: са „старијом“ браћом.

✝

ЂОРЂЕ МАТИЋ,

трговац и посједник каменички, члан црквене општине и арх. административног одбора,

преминуо дана 17. (29.) августа у 4 сахата у јутру, после дугог и тешког боловања, у својој 53-ћој години живота, оставивши за собом неутешену супругу и остале сроднике.

Ову тужну вест јављамо свима сродницима, пријатељима и познаницима покојниковим.

Тело незаборављеног нам покојника опојаће се сутра, у уторак, 18. (30.) августа, у 4 сахата после подне у овдашњој православној цркви, а за тим ће се у породичној костурници предати матери земљи.

У Каменици 17. (29.) августа 1881.

Вечан му спомен!

Мара Матић супруга. Димитрије брат. Стеван, синовац. Перка, Јелена, Ангелина, синовице. Мита Ђурић, Илија Чолакантић, зетови. Спасенија, снаха, и остали сродници.

ОГЛАСИ.

СТЕЧАЈ.

На упражњено парохијско место при св. теодоровској цркви у Иригу овим се стечај расписује.

Просителји имају своје пуним сведочбама снабдевене молбенице за 4 недеље рачунајући од дана уврштења расписа овог овамо поднети.

Из седнице конзисторијалне, у Карловци 14. (26.) јула 1881. 1—3

Конзист. архидијецезе карловачке.

СТЕЧАЈ.

На упражњено учитељско место у Шиклошу у Барањи отвара се овим стечај. Годишња плата је 400 ф. у готовом новцу, слободан стан у школском здању са две собе, кујном и дрварницом, мала кујнска башта, 3 хвата тврди дрва за сопствену потребу и 20 ф. из варошке благајне у име недељне школе. Осим тога добија учитељ од сваког великог укопа 1 ф. од малог укопа 50 нов. од венчања 50 нов. и од сваког парастоса 50 нов. Дужност је учитеља обучавање школске деце у прописаним наукама, појање у цркви и ван цркве, као и первоводство у скупштинским и одборским седницама. Приљежно настављање деце у црк. појању нарочито се иискује. Молбенице са нужним сведочбама како о свршеним приправничким наукама, тако и о знању мађарског језика, нека се поднесу подписаном школском одбору до 10. септембра о. г.

Из седнице црквено-школског одбора, држане у Шиклошу 3. августа 1881. **Јован Аледић**, 3—3 председник.

СТЕЧАЈ.

На упражњено учитељско место у Мађар-Бају у мохачком протопопијату отвара се стечај. Плата је годишња 18 пожунаца мерова наполице, 18 кукуруза и 3 ланца добре земље, слободан стан са добром баштом и 1 меров пасуља, у име повторне школе 40 фор., у име огрева 3 ланца добре земље која се може продати преко 40 ф. Од укопа малог 20 н. од великог 40 нов. Просителји имају молбенице са прописаним сведочбама овамо поднети и лично се препоручити. Првенство имају који имају добар глас и добро су вични мађарском и немачком језику. Сваки који добије ово звање дужан је поднети с подписом свог имена реверс да ће у цркви недељно и празнично и преко постова свију певницу држати. По прописаној уредби децу учити и у црквеном појању обучавати. Рок пријаве до 30. августа; у тај дан ће се избор држати. У месту пошта.

У Мађар-Бају 10. августа 1881,

Јефто Кућанчан, перовођа. 3—3 **Бранко Милић**, парох и председн.

Помодно-мануфактурна трговина
Г. ГЕОРГИЕВИЋА
у Н. Саду
„КОД ЗЛАТНЕ ДИЊЕ“

потребује једног доброг старијег и једног млађег спомоћника који би одма ступити могли. 1—3

КАРУЦЕ

једне са кровом и зејтинском осовином, друге без крова продају се са јефтином ценом у кући број 24—25 на пијаци.

Одговорни уредник др. Светозар Милетић

Српска штампарија дра Светозара Милетића.